

123 ABC

IN DE
KLAS

LESSTOF

TK

TILBURGSE KERMIS

KERMIS IN
DE KLAS

GESCHIEDENIS

DOCUMENTATIE

Groot en oud

De Tilburgse Kermis is niet alleen heel groot, hij is ook al heel oud. Hij bestaat al ongeveer 450 jaar. Wanneer hij precies voor het eerst is gehouden weten we eigenlijk niet, want er is niet zoveel over bekend. Sommige onderzoekers denken dat de eerste Tilburgse Kermis in 1567 werd gevierd. Maar de meeste onderzoekers denken dat het in het jaar 1570 was.

Op de website van het Regionaal Archief Tilburg lees je meer over die allereerste kermis in de stad en waarom we niet precies weten wanneer die nou echt voor het aller- aller- allereerst was:

- www.regionaalarchieftilburg.nl/geschiedenis-tilburgse-kermis
- www.wiki.regionaalarchieftilburg.nl/onstaan-tilburgse-kermis

Burgers, boeren en buitenlui

De Tilburgse Kermis is met een paar kraampjes begonnen als een oogstfeest. De boeren vierden met de kermis dat ze hun groente en fruit van het land konden halen om te gaan verkopen. Het werd daarom ook wel een boerenkermis genoemd.

Kerkfeest

De aller- aller- allereerste kermis ooit werd gehouden in de Middeleeuwen. Het was toen nog geen oogstfeest, maar een feest van de kerk. Om te vieren dat er een nieuwe kerk gebouwd was hield men een kerkelijke mis, een kermis. Later zijn we dat feest ook gaan vieren zonder dat er een nieuwe kerk gebouwd was, maar we zijn het altijd kermis blijven noemen.

GESCHIEDENIS

DOCUMENTATIE

Van vrouwen met baarden tot de Reactor

Op de kermis van vroeger gingen de mensen vooral veel eten, drinken, dansen en spelletjes doen. Botsautootjes bestonden nog niet. Op de eerste kermissen waren optredens van goochelaars en jongleurs, er stonden wonderlijke mensen zoals vrouwen met baarden op een podium en dierentemmers vertoonden er hun kunsten met wilde beesten. Pas veel later, aan het einde van de negentiende eeuw, gingen de mensen zwieren, zwaaien en rondjes draaien in attracties. Toen ging de kermis steeds meer lijken op de kermis van nu.

In 1879 stond er op de Tilburgse Kermis bijvoorbeeld voor het eerst een fietsmolen. Om een rondje te draaien moesten de mensen zelf trappen. In de jaren '30 kwamen er attracties als De Rups bij, een overdekte carroussel met een treintje van tweepersoonskarretjes die steeds harder rondjes gaat draaien. Dat zag er dus heel anders uit dan een van de nieuwste attracties die dit jaar op de kermis staat: de centrifugemolen [De Reactor](#). Zou die ooit ook zo bekend worden als de Break Dance die sinds 1985 op de kermis staat?

Altijd anders

De kermis is nooit precies hetzelfde als het jaar ervoor. Al meer dan 450 jaar is de Tilburgse Kermis iedere editie weer anders.

In dit filmpje voor de bovenbouw zie je hoe de kermis er vroeger uitzag:

www.schooltv.nl/kermis-vroeg-en-zo

GESCHIEDENIS

KERMIS IN DE KLAS

DOCUMENTATIE

Waarschijnlijk is in dit jaar de Tilburgse Kermis ontstaan. Dat is alweer een paar honderd jaar geleden. De Tilburgse kermis is dus niet alleen heel groot, maar ook al heel oud.

1570

De Tilburgse Kermis krijgt een fietsmolen. Het is een van de eerste draaimolens op de Tilburgse Kermis. Om een rondje te draaien moesten de mensen zelf op de pedalen trappen.

1879

Voor het eerst werd een attractie aangedreven door een stoommachine.

1890

Eerste attractie op elektriciteit.

1896

Het Vrolijke Rad is het eerste draaiende rad op de Tilburgse Kermis. Wie het langst op het ronddraaiende wiel kon blijven zitten had gewonnen.

1911

Geen kermis, want de Eerste Wereldoorlog brak bijna uit.

1915

Geen kermis, want het was crisis.

1921

Rodelbaan staat op de Tilburgse Kermis. Het was een houten baan van 75 meter lang en 10 meter hoog.

1922

Eerste houten achtbaan op de Tilburgse Kermis.

1924

De Tilburgse Kermis breidt zich uit van de heuvel en het Piusplein naar het Besterdplein.

1926

De eerste rups staat op de Tilburgse Kermis

1930

Tijd om te griezelen! Het eerste spookhuis staat op de kermis.

1931

De kermis duurt 5 dagen.

1939

De eerste twee jaar van de Tweede Wereldoorlog is er geen kermis.

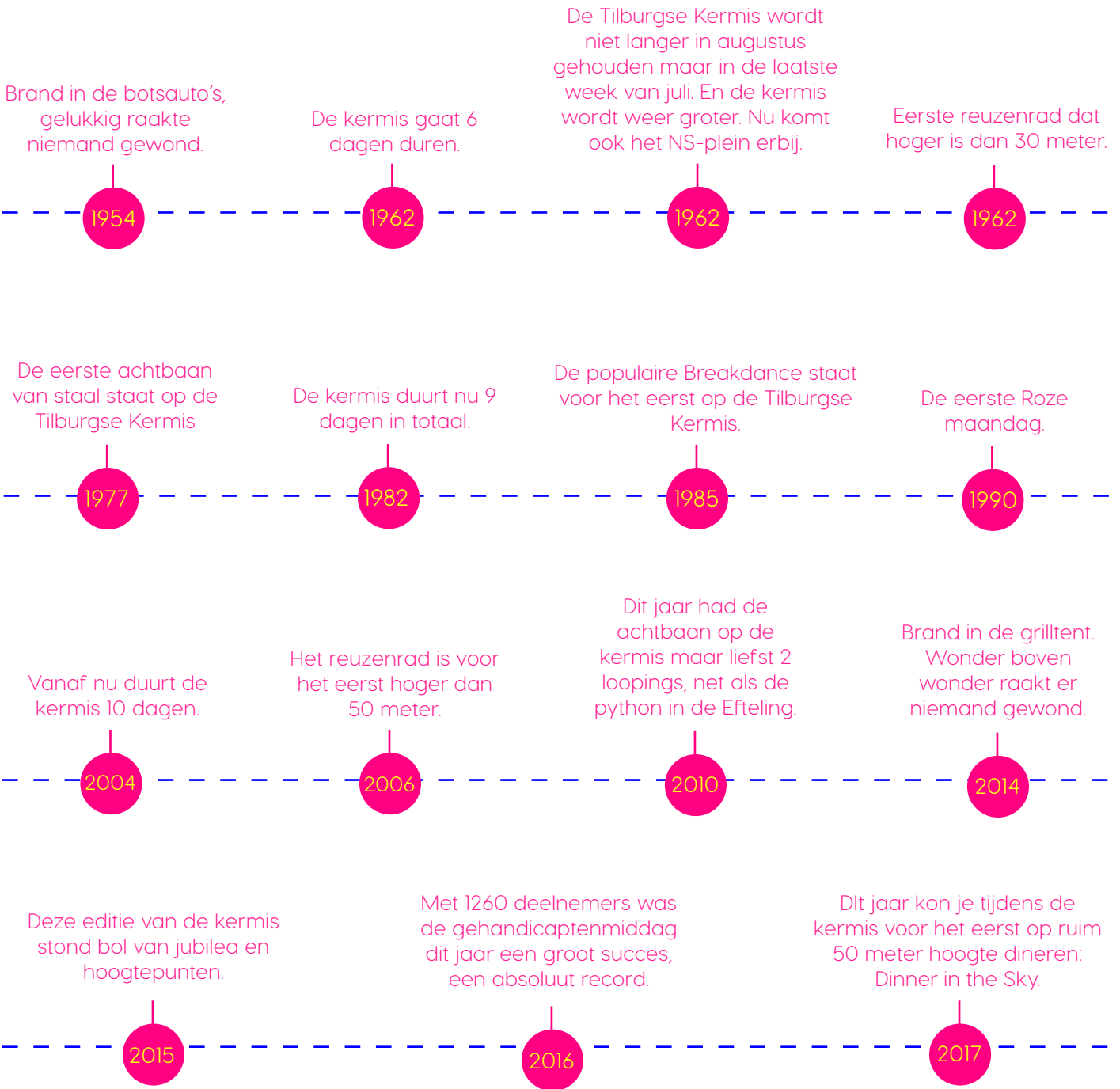
1940

KERMIS IN DE KLAS

GESCHIEDENIS

DOCUMENTATIE

Hier lees je nog meer over het ontstaan van de kermis:

- www.schooltv.nl/kermisgeschiedenis-bovenbouw
- www.kermiskinderen.nl/geschiedenis
- www.docukit.nl/spreekbeurt-kermis

Filmpjes:

- www.schooltv.nl/de-geschiedenis-van-de-kermis
- www.schooltv.nl/kermis-vroeg-en-zo
- www.omroepbrabant.nl/kermis-al-duizend-jaar-een-uitlaatklep

Leuke links:

- www.tilburg.com/de-tilburgse-kermis-toen-en-nu
- www.wijzijntilburg.nl/geschiedenis-tilburgse-kermis
- www.indebuurt.nl/tilburgse-kermis-jaren-geleden
- www.schooltv.nl/geschiedenis-van-de-kermis
- www.kermiskinderen.nl/geschiedenis
- www.docukit.nl/spreekbeurt-kermis
- www.wiki.regionaalarchief Tilburg.nl/onstaan-tilburgse-kermis

